

Kuressaare rannaala ideekonkursi žürii lõpp-protokoll

Kuressaare, Tallinna tn 10 suur saal

20. mai 2024

Algus kell 10.00, lõpp kell 14.30

Juhatas: Kaarel Tang

Protokollis: Liisa Maripuu

Osalesid: Kaarel Tang, Piret Miller, Ott Kadarik, Toomas Paaver, Remi Kübar, Maria Reimal, Marii Prii-Pärn, Inge-Ly Ansip, Marju Saar, Lea Laidra, Liisa Maripuu.

Kutsutud: žürii esimees: Kaarel Tang, abivallavanem, Saaremaa Vallavalitsus; žürii liikmed: Piret Miller, arhitekt, Saaremaa Vallavalitsus; Ott Kadarik, volitatud arhitekt-ekspert 8, Eesti Arhitektide Liit; Toomas Paaver, volitatud arhitekt-ekspert 8, Eesti Arhitektide Liit; Remi Kübar, volitatud maastikuarhitekt tase 7, Eesti Maastikuarhitektide Liit; žürii eksperdid (hääleõiguseta): Maria Reimal, vanemarhitekt, Saaremaa Vallavalitsus; Mari Prii-Pärn, maastikuarhitekt, Saaremaa Vallavalitsus; Inge-Ly Ansip, arhitekt, Saaremaa Vallavalitsus; Marju Saar, Kuressaare haldusjuht, Saaremaa Haldus; Lea Laidra, Saaremaa nõunik, Muinsuskaitseamet; žürii sekretär (hääleõiguseta): Liisa Maripuu, arhitekt, Saaremaa Vallavalitsus.

Päevakord:

1. Sissejuhatus

Saaremaa Vallavalitsuse 13. veebruari 2024. a korralduse nr 2-3/127 kohaselt korraldati ideevõistlus „Kuressaare rannaala ideevõistlus“, et leida Kuressaare mereäärsele puhkealale parim linnaruumiline lahendus, mis tõstaks puhkeala väärtust. Võistlustöölt oodatakse võistlusalas oleva linnaruumi/puhkeala mõtestamist ning kõrgetasemelist, linnaehituslikult sellesse asukohta sobilikku lahendust. Konkursi tähtaeg oli 10. mai. Esimese koha saanud võistlustöö on kavas võtta detailplaneeringu koostamise aluseks.

Tähtjaks esitati üheksa võistlustööd märgusõnadega: Lahe Ühendus, Meremaa, Bellingshausen, Kodu Rand, Frank Rannaäär, Söör, Merele, Saarestik, 360°.

Kvalifitseerimiskomisjon otsustas ideevõistluselt kõrvaldada ühe töö märksõnaga „Meremaa“, kuna osalejal puudus vastav kutsekvalifikatsioon. Vastavalt kvalifitseerumistinimumustele võisid võistlusest osa võtta kõik arhitektid ja/või maastikuarhitektid, kellele on antud Eesti kutsestandardi alusel volitatud arhitekti kutsekvalifikatsioon ning arhitektide rühmad, kus vähemalt ühele arhitektile on antud Eesti kutsestandardi alusel volitatud arhitekti kutsekvalifikatsioon.

Hindamisel lähtuti järgmistest kriteeriumitest:

- Idee unikaalsus;
- Olemasoleva keskkonnaga ja kultuuriväärtustega arvestamine, Kuressaare rannaala ja selle ümbruse miljöötnunetus ja linnaehituslik sobivus;
- Avaliku ruumi sidusus, teekondade arusaadavus ning inimsõbralikkus erinevatele kasutajatele;
- Võistlusala terviklahenduse koosmõju;
- Arhitektuurse lahenduse esinduslikkus ja funktsionaalsus;
- Maastikuarhitektuurse lahenduse esinduslikkus, sidusus ja funktsionaalsus.

2. Töödega tutvumine

Žüri liikmed tutvusid võistlustöödega iseseisvalt ning seejärel hindasid aktiivse arutelu käigus võistlustööde vastavust ideekonkursi lähteülesandele.

Žüri kommentaarid ideekonkursi töödele:

Merele

Võistluslale on välja pakutud jõuline ning konkreetne keskse ühendustelje lahendus kesklinna ning rannaala vahel. Poolsaare väärtus on olemasolev keskkond, sellele jõuliselt linnalikkust lisada on julge ent samas riskantne – olemasolevas looduslikus ruumis sirgete joonte tekitamine mõjub pigem võõralt. Lossihoovi ala kirjeldus on jäänud liiga tagasihoidlikuks. Sümpaatne on uute ehitiste kavandamisel nende hõre jaotus võistluslale ja tagasihoidlik maht ning et on tähelepanu pööratud olulisele võimalusele lihtsate elementidega avaliku ruumi kvaliteeti toetada. Positiivne on rannapargi läbitavuse käsitlus ning tähelepanu pööramine mitmerindelisele haljastusele, mis lisaks varjule tuulte eest tõstab tänavaruumi kvaliteeti ning looduslikku elurikkust.

Bellingshausen

Tegemist on võistlustöödest kõige alalhoidlikuma ja minimalistlikuma lahendusega ning ideid on võimalik teostada paljuski erinevate maastiku hooldamise võtetega. Võistlustöö lahendus põhineb suuresti sik-sak aktsendil/struktuuril, mis toetub kaootilistele põhjendustele. Teemakäsitlus tundub veidi liiga algeline/literatuurne ning liiga ühele isikule üles ehitatud, ehkki selles peitub ka võistlustöö idee unikaalsus. Positiivne on võistlustöö maastikuarhitektuurne lähenemine, struktuuriline muutus olemasolevas keskkonnas ei ole põhimõttena halb, küsitav on selle lahendamine konkreetse näite põhjal.

Kodu Rand

Lahendus paistab eklektiline ning puudub läbiv mõtteselgus. Uue raveliini rajamine ideoloogilises mõttes on veidi kaheldav. Raveliinide kasutusele võtmine pargi osana ning kaasaegsete monumentide eksponeerimisalana on aga väga tervitatav. Positiivseid emotsioone tekitab ka välja pakutud laste basseini rajamise mõte. Sümpaatselt mõjub Raiekivi sääre ala käsitlus – selle tippu on kavandatud uus merehoone, samas on muuseumi funktsioon sellele kaheldav. Võistlustöös on pööratud tähelepanu valitsevatele tuultele, toredana mõjub kalastusplatvormi idee.

Frank Rannaäär

Võistlustöö lahenduses on planeeringuala terviklikult läbi mõtestanud, ent kohati ei väärtusta välja pakutud idee olemasolevat. Tehtud on tugev võistlusala üldine analüüs kui ka maastikuanalüüs, töö on hästi vormistatud. Võimsalt mõjub maastikuelementide kirjeldus düünide näol, nendega on tekitatud ranna põnev liigendatus. Oluline oleks düünihaljastuse edasine läbi mõtestatus. Suurte maastikuelementide kõrvale on välja pakutud mitmeid ühtse käekirjaga väikevorme, mille paigutus mõjub küll kohati juhuslikult ning need ei ole iga inimrühma poolt kasutatavad, elementide paiknemine vajaks rohkem läbi mõtestatust. Vette on kavandatud mitmeid vesiehitisi, ent käsitletud pole veevahetuse temaatikat. Loodud on ühendus silla näol Staadioni tänava ja Raiekivi sääre vahel – ringluse tekitamine mõjub positiivselt. Püsiv sild tundub antud olustikus aga veetaseme kõikumise ning jää liikumise seisukohalt kalli liialdusena, samuti jääb see oluliselt merele avanevat vaadet häirima.

Söör

Konkursiala analüüs ning teemapüstitus on põhjendatud ning asjalik. Välja pakutud visuaalne lahendus on tugevas seoses võistlustöö üldise mõttega, aga mõjub veidi üle pakutuna – ehitised on väga domineerivad ning Kuressaare lossi kõrval ehk liigagi domineerivad. Samas ei pruugi mitme dominandi olemasolu just halb olla.

Saarestik

Konkursitöö tõusis positiivselt esile oma ideerohkuse osas, küll aga jäi veidi ebaselgeks põhiidee läbivus. Kohati tekkis tunne, et olemasolevat olukorda on liiga aktiivselt „välja vahetatud“ ning mõned välja pakutud lahendused ei suhestu olemasoleva keskkonnaga. Käsitatud on olulist veeringluse küsimust ning väga sümpaatne on ujula ning paadilaenuuse idee. Ujula abajasse kavandata väliujula tekitab kohati kaua oodatud uue ringliikluse. Rannakohviku hoone paistab kaugelt samas liigagi domineerivalt. Selle arhitektuurne lahendus on veidi küsitav, ent siiski mõjuvad mälestusmärk ning hoone koos toredalt.

Lahe Ühendus

Võistlustöös on tehtud analüüs, aga sellele ei ole tuginetud s.t tulemusi ei ole välja pakutud idee lahenduses ellu viidud ning välja pakutud mõtted jäid seeläbi kaootiliseks. Analüüsis esitatu oli väga huvitav, aga algandmete pärinemine ning nende väärtus jäi küsitavaks. Domineerivaks jäi liigne tehisintellekti osalus võistlustöö koostamisel.

360°

Konkursitöö puhul on selgelt tuntav kohatundlik lähenemine planeeringualale, tööl on tugev mõtteselgus. Läbiv ringitemaatika ning tekkiv ringliiklus annab võimaluse alasiid tsoneerida. Võimalik on ideid vastavalt vajadusele kohandada ning etapiviisiliselt ellu viia. Välja pakutud lahendus on olemasolevat olustikku ning struktuuri vääringdav, säilitatud on ka tihedas kasutuses olevad Raiekivi säärele viivad ühendusteel, sümpaatne on sääre tippu paigutatud väliujula ning uus varju andev rannahoone. Välja pakutud hoonestuse arhitektuur mõjub küll pigem rohkakalt, ent samas ei domineeri liialt olemasoleva hoonestusega. Vajalik inimhõõtmelisuse lisamine väikevormide näol. Julgelt on lähenetud muuli likvideerimisele, mille osas on kindlasti vajalik eksperthinnang merevete ning setete liikumise osas. Kaheldav on hotellide ette alleepikenduse vajalikkus – samas tekitab see hea varjestuse lossi ning hotellide vahelisele alale. Žürii toob välja, et ala arenduse elluviimisel tuleb kaaluda hoone arhitektuurse lahenduse ning täpse asukoha muutmist (kaaluda ka hoonele eraldi arhitektuurikonkursi korraldamist). Samuti tuleb kaasata eraldi ekspert seoses muuli likvideerimise ning merevee ja setete liikumise temaatika käsitlemisega, kuna žürii ei saa nende võimaliku toimivuse osas hinnangut anda.

3. Võidutöö välja selgitamine

Toimus žürii arutelu arhitektuurivõistluse konkursi võidutöö teemal. Lisaks eelpool mainitud kriteeriumitele peeti oluliseks ideede teostatavust ning tähelepanu detailidele, nende rohkust ning mitmetahulisust. Žürii valis üksmeelselt välja neli parimat tööd. Võidutöö määramisel ning üldise tööde järjestuse osas läksid hääled lahku vastavalt 4 poolt häält ning 1 vastuhääl.

Esimese koha saavutab ringliikumist võimaldav rannaala ning olemasolevat struktuuri ja olustikku peenetundeliselt ja põhjalikult käsitlev, piirkonnale olulist lisandväärtust pakkuv võistlustöö märksõnaga „360°“. Teise koha saavutab võistlustöö märksõnaga „Saarestik“ oma ideede rohkusega ning veeringluse probleemi käsitlemisega. Kolmanda koha saavutab võistlustöö märksõnaga „Frank Rannaäär“ põnevate elementide ning maastikulahendustega ning eripreemia pälvib võistlustöö märksõnaga „Merele“ kesklinna–rannaala telje käsitlemisega ning sümpaatse tagasihoidlikkusega mere ääres.

Auhinnafond jagatakse järgmiselt: I koht 10000 €, II koht 7500 €, III koht 5000 € auhinnaraha ja ergutuspreemia 2500 €.

Otsustati:

- 3.1. Esimene koht: töö märksõnaga 360°
- 3.2. Teine koht: töö märksõnaga Saarestik
- 3.3. Kolmas koht: töö märksõnaga Frank Rannaäär
- 3.4. Ergutuspreemia: töö märksõnaga Merele

Kohtade jaotuse suhtes jäi eriarvamusele žürii liige Toomas Paaver. Ta nõustub üksnes premeerimisest välja arvatud nelja töö osas, et need jäävad teistest nõrgemaks, kuid leiab, et nelja premeeritud tööd ei peaks omavahel järjestama. Toomas Paaveri eriarvamus on vormistatud eraldi failina, mis on lisatud protokollile juurde.

4. Žürii soovitus edasiseks tegevuseks

- 4.1. Edasise töö käigus tuleb kaasata vastavad eksperdid uurimaks muuli likvideerimise mõju veerežiimile ning sellest lähtuvalt tuleb välja pakutud ideelahendust täiendada.
- 4.2. Raiekivi säärele kavandatud uushoonestuse arhitektuurne lahendus tuleb täpsemini läbi lahendada, vajadusel läbi uue arhitektuurikonkursi konkreetsele hoonetele, vastavalt teadmisele, mis funktsioonidega ruume vajatakse, milline on hoonestuse parim asukoht ning asetus.

Žürii esimees

Kaarel Tang

(allkirjastatud digitaalselt)
Abivallavanem
Saaremaa Vallavalitsus

Žürii liikmed

Piret Miller

(allkirjastatud digitaalselt)
Arhitekt
Saaremaa Vallavalitsus

Ott Kadarik

(allkirjastatud digitaalselt)
volitatud arhitekt-ekspert 8
Eesti Arhitektide Liit

Toomas Paaver

(allkirjastatud digitaalselt)
volitatud arhitekt-ekspert 8
Eesti Arhitektide Liit

Remi Kübar

(allkirjastatud digitaalselt)
volitatud maastikuarhitekt tase 7
Eesti Maastikuarhitektide Liit

Žürii sekretär
(häälõigusetu)

Liisa Maripuu

(allkirjastatud digitaalselt)
Arhitekt
Saaremaa Vallavalitsus